

Toekomst en opschorting adoptie

1. De commissie heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar de periode 1967 – 1997. Voor de periode 1998 tot nu is vooral gekeken naar signalen. Desondanks trekt de commissie wel hele stevige conclusies over de huidige praktijk. Leunt het besluit om adopties op te schorten niet teveel op de feiten uit de periode 1967 – 1997 en ‘slechts’ signalen (kamerdebatten, interviews overheidsmedewerkers, mediaverhalen na die tijd en niet op fact finding of dossieronderzoek?

Het besluit om op te schorten leunt met name op de inherente kwetsbaarheden van het huidige systeem.

2. De commissie stelt dat misstanden bij interlandelijke adoptie overal voor komt tot op de dag van vandaag. Tegelijk wordt dat niet aangetoond en bewijzen voor geleverd. Het komt ons voor dat de periode na 1997 niet dusdanig is onderzocht om zulke verregaande consequenties aan te verbinden.

Het besluit om op te schorten leunt met name op de inherente kwetsbaarheden van het huidige systeem.

3. Het moratorium is voor onbepaalde tijd. Wat is de reden om dit voor onbepaalde tijd te doen? Hoe zit de minister het proces de komende tijd voor zich? Welke stappen gaat de minister zetten of ziet hij voor zich? Ook in de tijd? Hoe gaan de vervolgstappen eruit zien,? Wat zou het op moeten leveren? Wat zijn voorwaarden om het al dan niet op te heffen / definitief te maken? Gaat de minister dit doen samen met het werkveld?

Het moratorium geldt tot er een besluit is genomen over de toekomst van interlandelijke adoptie. Tot die tijd zal het departement verkennen of een publiekrechtelijk alternatief denkbaar is voor het huidige adoptiesysteem dat aan de door de commissie gestelde waarborgen kan voldoen. Daarna is het aan een nieuw kabinet om een beslissing te nemen over de toekomst.

4. De minister geeft aan ernstige twijfels te hebben of een adoptiesysteem kan worden ingericht dat niet dusdanig fraudegevoelig dat waarbij misstanden voorkomen kunnen worden. Neemt de minister daarmee niet al te sterk een positie in. Waarbij enige kans van slagen op een dergelijk systeem bij voorbaat onmogelijk is? Welk systeem over welk onderwerp is überhaupt waterdicht?

Een beslissing over het adoptiestelsel is aan een volgend kabinet. Zoals gezegd zal in de tussentijd worden verkend of het mogelijk is om een toekomstbestendig stelsel in te richten.

5. Vindt de minister dat Nederland – via interlandelijke adoptie – een morele verantwoordelijkheid heeft om kinderen een thuis te bieden als uiterste kindbeschermingsmaatregel in kader van de rechten van het kind? Onttrekt Nederland zich met het besluit voor opschorting van interlandelijke adopties zich niet aan de verantwoordelijkheid voor duizenden kinderen in kindertehuizen – waar zich schrijnende situaties kunnen voordoen?

Interlandelijke adoptie dient alleen door te gaan wanneer dit het hoogste belang van het kind dient. De commissie heeft aanbevolen om op te schorten, omdat zij ook na 1998 nog signalen van misstanden heeft geconstateerd. Gedurende de opschorting wordt verkend of een systeem kan worden ontworpen dat geen ruimte laat voor misstanden.

6. Een ruime meerderheid van de geadopteerden zien interlandelijke adoptie graag ook behouden voor de toekomst. Hoe beoordeelt de minister dit?

Het rapport van de commissie vraagt om een kritische blik op het huidige adoptiesysteem om kinderen in de toekomst tegen misstanden te beschermen.

7. Het besluit van de minister raakt ook kinderen die recent geadopteerd zijn. Kan de minister zich voorstellen dat geadopteerden het gevoel hebben dat zij hier niet hadden mogen zijn of dat adoptie fout is? → En wat dit betekent voor hun identiteit en eigenwaarde?

Ik realiseer me dat tal van adoptieprocedures zorgvuldig zijn verlopen en dat daarbij geen misstanden hebben plaatsgevonden. Echter, de gehele systematiek van interlandelijke adoptie met private elementen, is kwetsbaar. De uitkomsten van het rapport van de commissie bevestigen dat. Met de huidige systematiek kan niet worden voorkomen dat er misstanden plaatsvinden.

8. Het Haags Adoptieverdrag gaat uit van het vertrouwensbeginsel. Dit wordt nu sterk bekritiseerd. Maar dit vertrouwensbeginsel geldt voor alle internationale verdragen. Wil Nederland hiermee niet het beste jongetje uit de klas zijn?

Het rapport wijst op kwetsbaarheden in het systeem. Een belangrijk aspect daarbij is dat de landen die zijn aangesloten bij het Haags Adoptieverdrag samenwerken op basis van het vertrouwensbeginsel. Dat neem ik uiterst serieus. Echter, het verdrag vraagt ook om al het mogelijke te doen om zaken zorgvuldig en transparant te laten verlopen. Een kritische houding past hierbij.

9. Ziet de minister dat door het eenzijdige besluit Nederland als onbetrouwbaar gezien wordt in de ogen van onze HAV-partnerlanden?

De uitkomsten van het rapport zal ik internationaal agenderen. Ik ga hierover met andere landen in gesprek.

10. Had de minister niet – volgens de afspraken van het verdrag – de misstanden aan het permanent bureau van het HAV voor moeten leggen?

Deze verplichting volgt niet uit het verdrag. Het rapport van de COIA is uiteraard met het permanent bureau gedeeld.

11. Is er voldoende rekening gehouden wat de consequenties zijn van een dergelijk tijdelijke adoptieverbod. Er is een groot risico dat het tijdelijk adoptieverbod leidt tot een definitief einde van interlandelijke adoptie. De hele adoptieketen komt stil te liggen, verlies van ervaring, kanalen, relatie, stoppen van vergunningshouders, etc. Is in dat licht de reactie niet buitenproportioneel?

Ik heb geprobeerd om in het kader van de opschorting een balans te vinden tussen de wens de aanbeveling van het rapport zo precies mogelijk uit te voeren en tegelijkertijd rekening te houden met de belangen van de aspirant adoptiefouders en vergunninghouders. Het besluit om al dan niet definitief te stoppen met interlandelijke adoptie is aan een nieuw kabinet. De belangenafweging moet dan opnieuw worden gemaakt.

12. Wat houdt de extra toets in bij mensen die hun procedure mogen afmaken?

Via een nieuw in te stellen intern ambtelijk overleg waarbij waar nodig externe expertise zal worden ingeroepen, zal extra getoetst worden aan de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag, meer in het bijzonder de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel, de wijze waarop afstand is gedaan, achtergrondinformatie van biologische ouders en hoe geadopteerden later informatie kunnen achterhalen.

13. Wat betekent het moratorium voor binnenlandse adoptie?

Voor binnenlandse adoptie heeft de opschorting geen gevolgen.